

Katte trives langt fra altid bedst ved at komme ud

Myte 3:

Et godt katteliv er et udeliv, er en sejlivet myte. Vi antager nærmest per automatik, at katte har brug for udelivet for at få dækket deres sociale behov og få lejlighed til at jage bytte, men faktisk ville mange katte reelt få et langt bedre liv ved at blive indekatte.

Ifølge adfærdsterapeut og katteekspert Michelle Garnier er det langt fra altid synd for katten, hvis den ikke kommer uden for hjemmet, snarere tværtimod. I dette tredje kapitel i serien om aflivning af kattemyter forklarer Michelle sit synspunkt, et synspunkt, nogle katteejere muligvis vil opfatte som kontroversielt.

"Først og fremmest er det meget individuelt, hvad der er godt for den

enkelte kat," siger Michelle. Ifølge hende er der meget stor forskel på, om det er en racekat eller en huskat, der er tale om. "Man skal afklare, hvilket materiale der ligger latent i den pågældende kat. Hvordan er socialiseringsperioden forløbet, og er den præget på andre katte, hunde eller på mennesker? Hvorvidt katten er blevet flyttet inden for de første tre måneder af dens liv, kan også

have stor betydning for dens senere psykiske robusthed over for udeliv og alle forandringer i miljøet."

Et nyt miljø er en stor udfordring

Når man flytter en kat, skal man vente fire til otte uger, inden man slipper den løs på egen hånd. Så lang tid tager det for katten at indsamle og justere de lyde, varmestrømme

En kat, der færdes ude i et ugunstigt miljø, kan opleve en næsten permanent stresstilstand, som den kan have vanskeligt ved at komme ud af igen.

En voliere, løbegård eller gåture med din kat i en sele kan være et rigtig godt alternativ til at slippe den løs på egen hånd. Loven dikterer desuden, at man skal holde sine dyr på egen matrikel.

samt syns- og lugteindtryk, den modtager fra dens nye miljø. Derefter skal de sansede impulser arrangeres i et indre tredimensionelt kort, som katten danner i hjernens cortex. Først når kortet er lagret, kan katten bruge det til at udforske området.

Michelle uddyber kattens vanskeligheder efter en flytning: "Katten behøver lang tid til at opfatte, om der er eksempelvis en eller to kørebaner uden for dens nye hjem, om der er en tankstation i nærheden, og om der er mus eller andre byttedyr i det buskads, der står rundt om hjørnet."

Når katten orienterer sig i et nyt område, vil dens indledende bevægelser typisk foregå cirkulært omkring udgangspunktet. "Cirklerne får større og større radius, mens kattens vej tilbage normalt er mere som en linje. Dog ikke en direkte linje, men snarere en zigzagrute, hvor katten undervejs analyserer indtryk fra de cirkler, den færdedes i på udturen," siger hun.

Katte er ikke født med en GPS i hjernen

Katte bevæger sig meget, og det er ikke tilfældigt, at der i dag lever katte nærmest overalt på jorden. Katte har altid fulgtes med os mennesker, når vi rejste jorden rundt for at udforske, handle eller immigrere. "Men selvom katte gennem tiden er kommet vidt omkring, skal vi ikke tro, at en kat er født med en indbygget GPS. Mange

Hvis din kat er lydsensitiv eller bevægelsessensitiv, har den slet ikke godt af at være ude

Michelle Garnier, katteekspert og adfærdsterapeut

ved ikke, at en kat først udvikler sin stedsans, når den er omkring otte måneder gammel, og så tager det yderligere de nævnte fire til otte uger, inden den udformer sit indre lokal-kort," understreger Michelle.

Hvis en kat, der skal flyttes, på forhånd har set veje, togskiner, skoler, hunde eller parkeringspladser, vil den selvfølgelig være godt rustet til at imødegå de samme elementer i sine nye omgivelser. På samme måde vil den hurtigere og nemmere finde tilbage, hvis den er socialt tæt knyttet til sin ejer eller til eventuelle andre dyr i hjemmet.

Et fjendtligt nærområde stresser din kat

Nogle enkelte katte har lært at benytte tog eller andre køretøjer til at komme endda langt omkring. En kat, der har lært at tage med et tog, kan tilsyneladende stå af på en helt anden station uden at miste orienteringen. Michelle advarer dog om, at det er undtagelser, og at det for de

fleste katte vil være ensbetydende med øjeblikkeligt tab af dens indre kort, hvis et velmenende menneske giver katten et lift i en bil.

Nogle katte kan blive stressede, hvis nærområdet er præget af for eksempel mange børn, hunde eller andre katte. "En kat, der tvinges til at færdes ude i et sådant ugunstigt miljø, vil opleve en næsten permanent stresstilstand, som den kan have vanskeligt ved at komme ud af igen. I sådanne tilfælde ville katten formentlig få et langt bedre liv som indekat. Indelivet ville betyde hyppig hvile, og katten ville kun sjældent have brug for at komme i højt aktivitetsniveau med tilhørende adrenalinudskillelse og stressrisiko. Hvis din kat er lydsensitiv eller bevægelsessensitiv, har den slet ikke godt af at være ude," påpeger Michelle.

Socialiseringsperiode på tre måneder

Hvis man ønsker at forberede sin kat på et delvist udendørs liv, kræves en stor indsats. Ifølge Michelle er en tilvænningsperiode på minimum tre måneder almindeligt. "Katten skal selvfølgelig allerførst vænne sig til at blive holdt i armene på et menneske. Det element er også vigtigt for at kunne få den til dyrlægen, for at kunne pleje dens pels og for at kunne klippe dens kløer. Også tandundersøgelse kræver, at katten er vant til at blive holdt af et menneske. Det er en tilvænnings, som jeg

mener bør være obligatorisk for alle katteejere.”

Så følger en proces, hvor man gradvist viser katten det miljø, som den til sidst skal kunne færdes i på egen hånd. Man skal præsentere den for udelivet, mens den er oppe i højden. Michelle fortæller: ”Hvis man sætter katten ned på jorden, er den sårbar, men hvis man holder den i armene, vil den føle sig tryk. Man kan mærke, at den bliver tung, fordi dens muskler slapper af. Det er en god indikator for, at katten er rolig. Så er den klar til at tage imod nye indtryk, og den vil respondere hensigtsmæssigt. At tage katten i favnen og gå udenfor med den og vise den omgivelserne er en træningsøvelse, man skal gennemføre i alt 10-15 gange. Man skal sørge for, at katten også er afslappet, når man igen tager den ind, også for ens egen skyld. Katte har kløer og tænder, og det er ikke sjovt at have en ophidset kat i favnen.”

Ikke alle naboer elsker din kat

Næste trin er at gennemføre korte spadsereture i nærområdet med katten i sele. Det er på det tidspunkt, at Michelle mener, at man

HUSK:

- At katte også har et tilknytningsgen. Det har videnskaben dokumenteret.
- Ikke at samle en fremmed kat op på din cykel eller i din bil for at ’hjælpe’ den på vej. Den vil miste orienteringen og ikke kunne finde hjem ved egen hjælp.
- At katte kan leve op til 20-25 år, hvis de ikke bliver dræbt i trafikken.
- At sikre, at din kat får opfyldt sine sociale behov hjemme. Hvis katten er i både sanselig, fysisk og social balance, vil den være bedre til at orientere sig i lokalområdet og bedre til at finde tilbage.
- At det langt fra er alle katte, som har det bedst som udekatte.

I mange tilfælde vil en kat formentlig få et bedre liv som indekat. Indelivet betyder hyppig hvile, hvor katten kun sjældent kommer i en situation med høj stressrisiko.

kan overveje, om det overhovedet er fornuftigt at lade katten færdes alene i det fri på et senere tidspunkt. ”En løsning med voliere, løbegård eller fortsatte ture i sele vil hyppigt være et rigtig godt alternativ,” siger hun og angiver også den formelle danske lovgivning: ”Tænk gerne på, at loven faktisk siger, at man skal holde sine dyr på egen matrikel.”

En nyligt publiceret repræsentativ spørgeskemaundersøgelse, gennemført af forskere fra Københavns Universitet, har dokumenteret, at hele 27 procent af danskerne mener, at fritgående katte er et problem. Ovenikøbet kan hver femte dansker slet ikke lide katte. Michelle siger videre: ”Derfor er der en stor sandsynlighed for, at flere af dine naboer slet ikke sætter pris på, at din kat løber frit omkring. Som katteejer skal man være klar over de gener, som din kat kan afstedkomme. Det er ikke rimeligt, at ens kat bruger den sandkasse, områdets børn leger i, som toilet, og hvis du har en fertil hankat, vil han med stor sandsynlighed strinte op ad naboers døre, måtter eller måske inde i deres hjem, hvis de lader et vindue stå åbent. I dag er kendsgerningen, at mange boligforeninger slet ikke tillader dyr. Også af den grund er det vigtigt at vise ’det gode eksempel’. Hvis tilpas mange katteejere kan demonstrere, at katte i en ejendom ikke automatisk skaber problemer, ville man skabe goodwill og måske bane vej for en holdningsændring.”

Et godt katteliv kan være et indeliv

De mulige konsekvenser af naboernes vrede over for en kat kan i værste fald være gruppvækkende. Nogle folk kan finde på at køre generende katte ud i en skov og slippe dem løs, og i en del forfærdende tilfælde bliver katte ligefrem pint, skadet eller dræbt af mennesker. Dertil skal lægges, at mange katte dør i trafikken.

Michelle advarer: ”Det kan godt være, at det er kattens naturlige adfærd at færdes ude, men vi menneskers liv og de omgivelser, vi har i dag, er ikke de samme, som dengang katten blev domesticeret for 8-9.000 år siden. Katte bliver i stigende omfang selskabsdyr for mennesker, der bor i byer. De bliver profileret som nemmere og billigere husdyr end hunde, og ikke mindst sidstnævnte argument ved jeg er vigtigt for mindre bemidlede husholdninger. Katteejere skal i stigende omfang lære at udvise hensyn til andre mennesker i samme boligområde.”

Det er i den forbindelse nok værd at huske på, at katten i virkeligheden er et særdeles fleksibelt dyr. Michelle mener, at en kat sagtens kan trives med at komme ud på en altan, en løbegård eller med at blive luftet i en sele, og hun slutter: ”Også en tidligere udekate vil i over 90 % af tilfældene sagtens kunne omstille sig til at blive indekat. I dag er der samlet set rigtig mange grunde til at overveje, om man overhovedet bør lade sin kat færdes ude alene.”